

Respons

Somalia: Søknad om pass ved Somalias ambassade i Berlin

- Er det mulig å forhåndsbestille time for søknad om pass?
- Hvordan er søknadsrutinene for pass ved ambassaden?
- Hva må søkere ha med seg når de søker om pass ved ambassaden?
- Hvor mye koster det å søke om pass ved ambassaden?
- Hvor lang tid tar det å få pass?
- Må søkere møte personlig både ved innlevering av søknad og henting av pass?
- Hvordan er rutinene for mindreårige søkere med eller uten foreldre i Norge?

Innledning

Denne responsen besvarer ulike praktiske spørsmål knyttet til det å søke om pass ved Somalias ambassade i Berlin. Responsen bygger i all hovedsak på informasjon innhentet fra ambassaden (møte med Deputy Head of Mission ved Somalias ambassade i Berlin, Berlin 2019; telefonsamtale 2019).

Ambassaden i Berlin fikk myndighet til å ta imot søknader om pass 15. april 2019 (møte i Berlin 2019). I likhet med andre somaliske utenriksstasjoner, er heller ikke denne stasjonens tjenester avgrenset til somaliere som oppholder seg i landene som stasjonen har konsulært ansvar for. Dette betyr at også somaliere i Norge kan søke om pass ved ambassaden i Berlin.

Søknadsprosessene ved somaliske utenriksstasjoner med myndighet til å ta imot søknader om pass er nokså like, men praksis kan variere noe (se for eksempel Landinfo 2019 for sammenlikning). Alle søknader om pass oversendes til Somalias direktorat for innvandring og statsborgerskap (Immigration & Naturalization Directorate – IND) sitt hovedkontor i Mogadishu for kontroll, godkjenning og utstedelse.

Timebestilling for søknad om pass

Somaliere som ønsker å søke om pass ved ambassaden i Berlin, kan bestille time på forhånd (møte i Berlin 2019). Dette er imidlertid ikke nødvendig, og søkere kan møte opp på ambassaden uanmeldt i åpningstiden.

Respons **Somalia: Søknad om pass ved Somalias ambassade i Berlin**

Søknadsrutiner og hva søkere må ha med seg

For å søke om pass ved den somaliske ambassaden i Berlin, kreves følgende (særskilte krav for mindreårige er omtalt i et eget avsnitt under):

- **Intervju**

Alle som ønsker å søke om pass ved ambassaden i Berlin, må først gjennom et intervju på ambassaden (møte i Berlin 2019; telefonsamtale 2019). Hensikten med intervjuet er å avgjøre hvorvidt søkerens oppgitte identitet kan legges til grunn.¹ For å avgjøre dette, ser ambassaden blant annet hen til søkerens dialekt, at søkeren kan oppgi klanrekken sin,² og til fremlagte ID-dokumenter (se under). De som ikke «består» intervjuet, får, ifølge kilden, ikke søkt om pass ved ambassaden i Berlin. Kilden kunne ikke oppgi noen tall eller konkrete eksempler på hvor mange dette gjaldt.

- **Referanser**

Under intervjuet (se over) kan søkere bli bedt om å oppgi referanser, det vil si ledere, eldre, parlamentarikere og/eller andre representanter for klanen eller gruppen som vedkommende oppgir å tilhøre. Kilden forklarte at ambassaden kan kontakte referanser som kan gå god for søkerens oppgitte identitet, men ga inntrykk av at dette ikke nødvendigvis gjøres. Ifølge kilden benyttes referanser først og fremst hvis søkeren oppgir å komme fra et al-Shabaab-område.

- **Underlagsdokumenter**

Det er ikke noe krav om underlagsdokumenter for å søke om pass ved ambassaden i Berlin, men søkere oppfordres til å fremlegge alle ID-dokumenter de har. Dette kan være «any kind of documents whatsoever» (møte i Berlin 2019).³ Det er ikke nødvendig å fremlegge dokumenter som viser søkerens oppholdsstatus og oppgitte identitet i Norge.

- Personer som «består» intervjuet ved ambassaden (se over), får utstedt en attest, der ambassaden går god for søkerens identitet. Attesten bærer den noe misvisende tittelen

¹ Kilden forklarte at det kun er somaliere fra Den føderale republikken Somalia som har rett til å søke om somalisk pass. Dette strider imot informasjon fra andre kilder, inkludert IND i Mogadishu, som til syvende og sist er etaten som avgjør hvorvidt en søker får somalisk pass eller ikke. Landinfo møtte representanter for IND i Mogadishu og Kismayo senest i februar 2019, og de var tydelige på at også etniske somaliere fra Kenya, Etiopia, Djibouti og andre land kan få somalisk pass. Dette ble også bekreftet av den somaliske ambassaden i Nairobi og en vestlig diplomat som har jobbet med somaliske forhold i en årrekke (møter i Nairobi 2019). På spørsmål om hvordan ambassaden i Berlin klarer å avdekke hvorvidt en somalier tilhørende for eksempel Ogaden-klanen er fra Nedre Juba i Somalia, og ikke fra Somali-regionen i Etiopia, forklarte kilden at dette er vanskelig, med mindre vedkommende fremlegger etiopiske dokumenter. Kilden kunne ikke oppgi noen tall eller konkrete eksempler på personer som har blitt nektet å søke om pass ved ambassaden.

² Klanrekken er vedkommende sin patrilineære slektslinje/stamtavle (se Landinfo 2015, s. 14-15). En somaliers navn er en del av klanrekken (egennavn – fars navn – farfars navn, etc.).

³ Ikke-somaliske dokumenter tas imot, men ambassaden baserer seg, ifølge kilden, kun på somaliske dokumenter fordi «enkelte somaliere oppgir uriktig informasjon til utenlandske myndigheter» (møte i Berlin 2019). Somaliske dokumenter utstedt før statssammenbruddet i 1991 legges ifølge kilden «automatisk 100 %» til grunn. Andre somaliske dokumenter verifiseres, ifølge kilden, gjennom ambassadens kontakter. I hvilken grad dette faktisk gjøres, er uklart. Fremlagte dokumenter skannes og følger søknaden.

«Geburtsurkunde» (fødselsattest), og inneholder opplysninger om navn, fødested, fødselsdato, mors navn og fars navn.⁴

- **Søknadsskjema**

Søkere må fylle ut søknadsskjema, som de mottar på ambassaden.

- **Biometriske data**

Det blir tatt ansiktsbilde og gjort digitalt biometrisk opptak av fingeravtrykk og signatur av søkeren på ambassaden.

- **Gebyr**

Søkere må betale € 240 i gebyr for å søke om pass ved ambassaden.⁵ Mindreårige betaler kun € 100. Søkere kan betale kontant ved søknad, eller overføre beløpet til ambassadens bankkonto før søknad. Dokumentasjon på at beløpet er overført må da medbringes på søknadstidspunktet.

Hvor lang tid tar det å få pass?

Intervju, innlevering av søknadsskjema og eventuelle underlagsdokumenter, samt biometriopptak, gjennomføres normalt i løpet av én og samme dag på ambassaden. Søknaden sendes så elektronisk til IND sitt hovedkontor i Mogadishu for kontroll, godkjenning og utstedelse, før IND sender passet til ambassaden. Ifølge ambassaden tar det normalt 35 dager fra søknaden er levert til passet er klart for henting ved ambassaden (møte i Berlin 2019). Ambassaden informerer søkeren per telefon når passet har ankommet.

Må søkere møte personlig på ambassaden både ved søknad om og henting av pass?

Alle må møte personlig på ambassaden ved søknad om pass grunnet opptak av biometriske data. Personlig oppmøte er derimot ikke nødvendig ved henting av pass, da ambassaden kan sende passet som rekommandert post (møte i Berlin 2019).

Ambassaden har ikke mobilt utstyr tilgjengelig for å ta imot søknader utenfor ambassaden, men har bedt IND om dette (telefonsamtale 2019).

Rutiner for mindreårige søkere med eller uten foreldre i Norge

Mindreårige er ifølge ambassaden i Berlin definert som personer under 15 år (møte i Berlin 2019). Mindreårige søkere må møte personlig på ambassaden ved søknad om pass for å bli tatt bilde av, men avgir verken fingeravtrykk eller signatur.

Det er tilstrekkelig at kun én av foreldrene møter sammen med den mindreårige ved søknad om pass (telefonsamtale 2019). Det er imidlertid best at far er med fordi klansystemet er patriarkalsk og barn tilhører fars klan. Ambassaden krever ikke at det fremlegges samtykke fra forelderen som ikke møter.

⁴ Attesten utstedes uavhengig av hvorvidt søkeren allerede har en somalisk fødselsattest (telefonsamtale 2019).

⁵ «Geburtsurkunde» er inkludert i prisen.

På spørsmål om andre slektninger enn foreldrene kan søke om pass for en mindreårig ved ambassaden, forklarte kilden at dette avhenger av slektskapets nærhet (telefonsamtale 2019).

Kilden var usikker på hvorvidt mindreårige kan søke om pass ved ambassaden uten følge av foreldre eller andre slektninger, men forklarte at det viktigste er å kjenne vedkommende sin klantilhørighet, da dette gjør det mulig å «finne» vedkommende i klansystemet (møte i Berlin 2019).⁶

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Harper, M. (2019). *Everything you have told me is true: The many faces of al-Shabaab*. London: Hurst.
- Landinfo (2015, 1. oktober). *Somalia: Klan og identitet*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Somalia-temanotat-Klan-og-identitet-01102015.pdf> [lastet ned 3. oktober 2019]
- Landinfo (2019, 21. mai). *Somalia: Søknad om pass ved Somalias ambassade i Brussel*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/05/Respons-Somalia-Søknad-om-pass-ved-Somalias-ambassade-i-Brussel-21052019.pdf> [lastet ned 3. oktober 2019]

Muntlige kilder

- IND, dvs. Immigration & Naturalization Directorate, møter i Mogadishu 11. februar 2019 og Kismayo 13. februar 2019.
- Somalias ambassade i Berlin, møte i Berlin 26. september 2019 og telefonsamtale 12. oktober 2019.
- Somalias ambassade i Nairobi, møter 17. februar 2015 og 15. februar 2019.
- Vestlig diplomat, møte i Nairobi 15. februar 2019.

⁶ Også Somalias ambassade i Nairobi (møte i Nairobi 2019) og andre kilder viser til dette fenomenet (se for eksempel Harper 2019, s. 65).

© Landinfo 2019

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.